

Luftforurensning fra veg

- Smakebit: Veileder renhold og støvdemping av veg, gate og tunnel
  - Tor Erik Saltnes, ViaNova
- Erfaring fra prøveprosjektet for dynamisk miljøfartsgrense
- Hvem tar ansvar for piggdekkteellingene?
  - Karl Idar Gjerstad, Statens vegvesen

Veileder renhold og støvdemping av veg, gate og tunnel

Informasjon på Bedre byluft 2021-11-03

Formål og bakgrunn

Samle erfaringer og kunnskap innen renhold og støvdemping av veg, gate og tunnel

- Erfaringer fra tidligere analyser, prosjekter samt nylig gjennomførte FoU-prosjekter
- Erfaringer fra bransje (intervju med ressurspersoner)

Veileder for planleggere, bestillere, utførende og de som kontrollerer og dokumenterer renhold og støvdemping

«Beste praksis» med gode bilder og illustrasjoner - «verktøykasse»

Aktuelle tema som skal inngå veilederen

- **Mål for renhold og støvdemping**
- **Effekter av renhold og støvdemping:** luft, vann, avfall, funksjon, levetid utstyr, trafikkssikkerhet, trivsel, støy mm
- **Rammebetingelser, regelverk og krav:** miljø, forskrifter, håndbøker mm
- **Metoder og utstyr for renhold og støvdemping** – verktøykasse beste praksis
- **Planlegging** (kontraktstrategi, fremdriftsplanlegging, sikkerhet/HMS, miljøpåvirkning/kjemikalier, håndtering av avfall, kostnadsfaktorer, tidspunkt for gjennomføring, beslutningstøtte for støvdemping (vær- og luftkvalitetsprognoser) mm)
- **Gjennomføring** (samordning og koordinering kontrakter, rutiner ved utførelse, arbeidsvarsling, deponier, mm)
- **Oppfølging og dokumentasjon**

Gjennomføring

2021 Sommer/Høst: Erfaringsinnhenting prosjekter og rapporter

2021 Høst/vinter: Utarbeide veileder

2022 Vinter/vår: Høring

2022 Vår: Endelig versjon

2022 Vår: Presentasjon på Bedre byluft (?)

Innspill/bidrag til tema mottas gjerne:

Prosjektleder SvV: Brynhild Snilsberg

brynhild.snilsberg@vegvesen.no

Prosjektleder ViaNova: Tor Erik Saltnes

tor.saltnes@vianova.no

Statens vegvesen

Erfaring fra prøveprosjekt for dynamisk miljøfartsgrense

Genistrek eller flopp?

– Karl Idar Gjerstad, Statens vegvesen

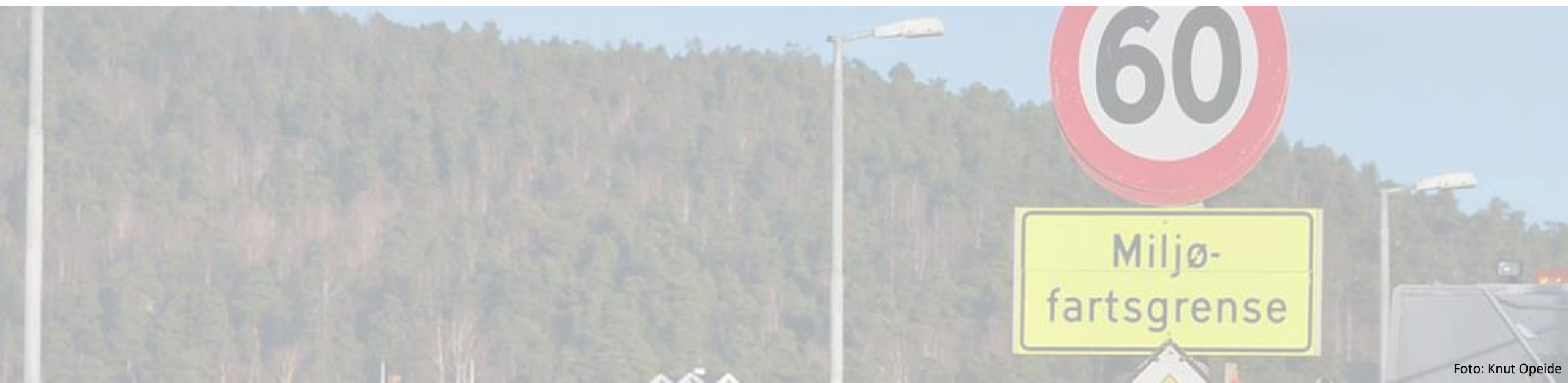

Foto: Knut Opeide

Innledning

- Prøveprosjekt var en bestilling fra Samferdselsdepartementet.
- Intensjonen var mindre bruk av redusert fartsgrense.
- Det fulgte ikke midler med oppdraget.
- Staten vegvesen hadde ikke mål om umiddelbart å endre praksis.

Rigging av forsøket

- Sesongen delt i to perioder:
  - Referanseperiode: 1. november – 14 februar (105 døgn).
  - Forsøksperioden: 15. februar – 18. april (63 døgn).
- Veger med miljøfartsgrense ble delt i to:
  - E18 og Ring 3 vest for Tåsentunnelen – forsøksstrekninger med dynamisk miljøfartsgrense
  - Ring 3 øst for Tåsentunnelen og RV4 – referansestrekninger med statisk miljøfartsgrense
- Dynamisk fartsgrense fastsatt etter varslingstjeneste, yr.no, måledata, «se ut av vindu».
- Begrense antall endringer av fartsgrense for å gi publikum noe forutsigbarhet.
Kun endre mellom kl. 05 og 06.

Seks spørsmål til prosjektet:

1. Hvordan fungerer praktiske rutiner med å justere fartsgrenser?
2. Hvordan treffer vi med å endre fartsgrensene?
3. Hvordan opplever publikum dette?
4. Hva synes politiet og Ruter?
5. Blir miljøfartsgrensa bedre respektert av publikum når den er variabel?
6. Hvordan blir miljøeffekten?

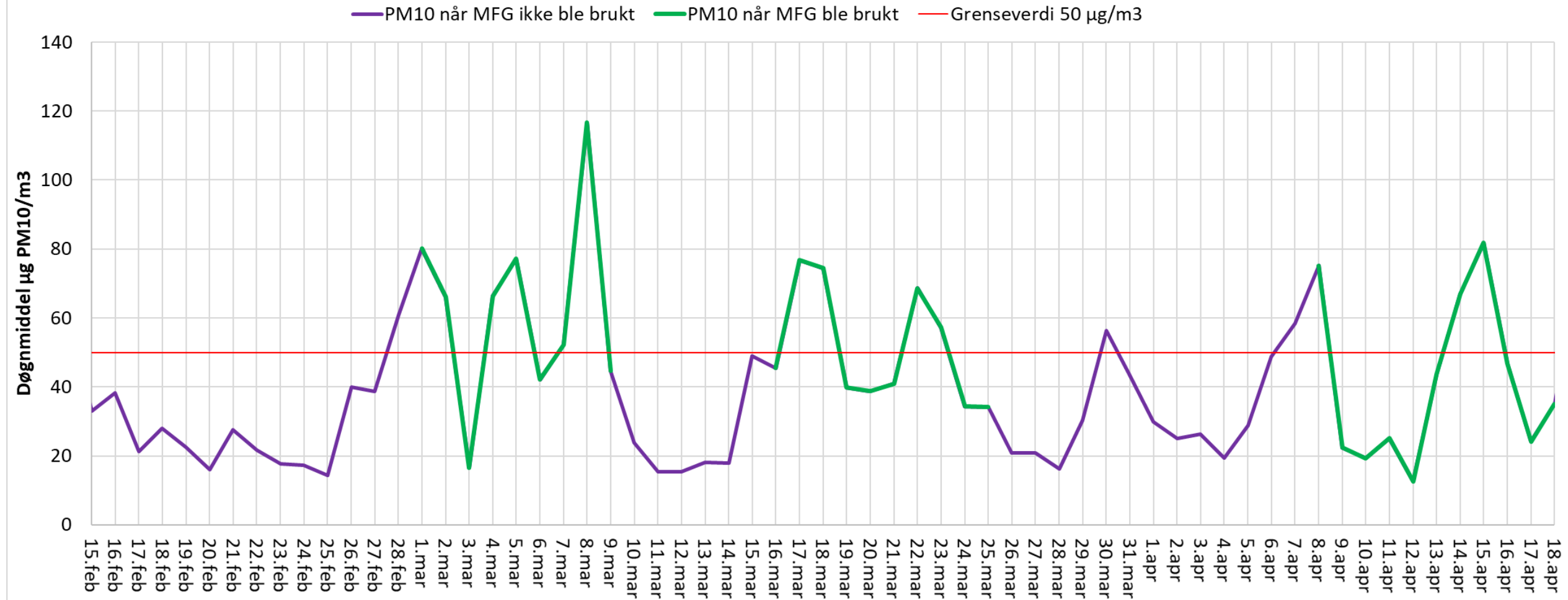
2. Hvordan treffer vi med avgjørelsene?

- Perioden var på 63 døgn fra 15. februar – 18. april.
- 16 døgn var døgnmiddel på minst én vegnær stasjon* $> 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Av disse var miljøfartsgrense brukt 13 ganger.
- 47 døgn var døgnmiddel på alle vegnære stasjoner* $< 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Likevel var miljøfartsgrense brukt 17 ganger.

* Alna senter, Hjortnes, Manglerud, Smestad

2. Hvordan treffer vi med avgjørelsene?

Døgnmiddel PM10, høyeste målepunkt langs riksvegnettet

4. Tilbakemelding fra politi og Ruter

- Ruter viser til forvirring på vikeplikt fra holdeplass:
  - Når fartsgrensa er **60 km/t** har bussen **forkjøringsrett** ut fra holdeplass.
  - Når fartsgrensa er **70 km/t** har bussen **vikeplikt** ut fra holdeplass.
- Politiet har flere betenkeligheter
  - Forvirring når vegarbeid bruker fartsgrenseskilt på løsfot, når den oppheves.
  - Må være trygge på hva fartsgrensa er ved for eksempel førerkortbeslag.

5. Blir fartsgrensa bedre respektert?

- Nei, det gjør den ikke.
- Eksempel:
  - Hverdager kl 19 – 22, to telle punkt på Ring 3.
  - 60-sone i referanse perioden og prøveperiode.

Tellepunkt	Kjøreretning	Snitthastighet fast 60	Snitthastighet dynamisk 60
Ring 3 Smestad	Mot Granfoss	70,0 km/t	69,9 km/t
Ring 3 Smestad	Mot Ryen	69,6 km/t	69,2 km/t
Ring 3 Gaustad	Mot Granfoss	67,2 km/t	68,9 km/t
Ring 3 Gaustad	Mot Ryen	62,9 km/t	63,3 km/t

Seks svar til prosjektet:

1. Statens vegvesen mangler per i dag system til å håndtere dette. 😐
2. Det er relativt enkelt å sette riktig fartsgrense ut i fra et miljøperspektiv. 😊
3. Lite tilbakemelding fra publikum og presse. 😐
4. Politiet og Ruter ser noen utfordringer. 😐
5. Ikke mulig å observere bedre respektert av miljøfartsgrensa. 😞
6. Måledata i perioden gir ikke grunnlag for å si noe om miljøeffekten. 😞

Statens vegvesen

Hvem tar ansvar for telling av piggdekk?

Oppgava som ramla mellom stolene i regionreformen

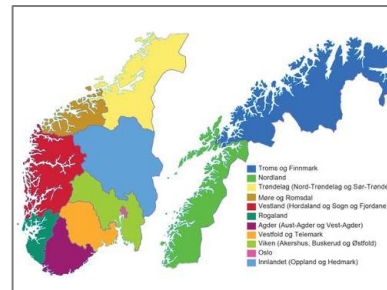
– Karl Idar Gjerstad, Statens vegvesen

Tidslinje

Regionreformen fra
1. januar 2020

Desember 2020
Statens vegvesen
ber fylkene om
arbeidsfordeling

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

November 2021
Statens vegvesen
sender saken
over til
Samferdselsdep.

1999: Piggdekk
telles i
4 kommuner

2019:
Piggdekk telles i
17 kommuner

Høsten 2020:
Statens vegvesen
bestemmer å la
være å telle

Statens vegvesen

2021:
Piggdekk telles i
8 kommuner

Statens vegvesens synspunkt

- Vårt forslag er at fysisk telling gjennomføres av fylkene som er lokalt tilstede i alle fylker. Mens Statens vegvesen koordinerer arbeidet, sørger for lik metode (både ihht. geografi og historikk), og vokter etter samme metode, og gjør data tilgjengelige for alle.
- Når vegnettet har flere eiere er det naturlig at felles oppgaver deles mellom vegeierne.
- Vi mener det også er naturlig å se dette sammen med byvekstavtaler som forplikter å bedre lokal luftkvalitet.

Takk for oppmerksomheten

karl.gjerstad@vegvesen.no

Statens vegvesen